שתי בירות – פרק נ״ה

אמסטרדם **21:45**

על הספסל בכיכר דאם היא עוקבת אחרי מפריח הבועות. התנועות שלו קלות ומיומנות, וכדוריות הענק מרחפות סביבה. גלי האור מתאבכים, יוצרים צבעוניות מזויפת, מתעתעת. בועה שקופה, דקה, מרחפת לעברה, עוד רגע תתפוצץ לה בפנים.

רינה אומרת נישאר פה הלילה ונמשיך מחר לטייל. מזמינה להן חדר בבוקינג. היא רוצה להזמין כרטיס ולחזור הביתה. היא לא יכולה. שלמה יגיד שהסכם הוא הסכם. יגיד שחשוב לעמוד במילה שנתנו לילדות. יגיד בואי נעבור את השבועיים המדוברים ואז נראה.

היא שונאת את המילה הזו. מה זה נראה? מה נראה בעוד שבוע שאי אפשר לראות עכשו? בתוך הראש היא רבה עם שלמה על מה שאולי היה אומר. זה משונה, היא יודעת. אבל היא מכירה אותו כל כך טוב שהיא יכולה לנחש את דעתו כמעט בכל סיטואציה. מוקדם יותר נכנסו לפריימרק. רינה אמרה לה שהיא חייבת קצת בגדי הריון, שהגיע הזמן. הריצה אותה בסיבובים קומה ועוד קומה ועוד אחת. מובילה אותה אל הסטנדים הרלוונטיים, כופה עליה שמלות כגיגית. והיא אמרה, שלמה היה אומר שזה ילדותי, שלמה היה אומר שזה יקר. ורינה אמרה, לא ידעתי ששלמה אומר כל כך הרבה. והיא חשבה, הוא באמת לא. בטח לא על זוטות שכאלה. מעולם לא העיר לה על בגד שרכשה. כלומר, למעט אולי על עצם הקניה כשהאובר שלהם זעק. ולרינה אמרה, אם היה אומר כך היה אומר. ורינה אמרה לה, הוא הדיאלוג שלך. והיא שאלה, מה? ורינה אמרה, לכל אחד יש אחד שהוא הדיאלוג הפנימי שלו. את נמצאת מול נוף יפה, מי האדם הראשון שאת חושבת עליו? את שומעת משהו מעניין, למי את רוצה לספר? קורה לך משהו מרגש, למי את רצה להתקשר? אצלך זה שלמה. הוא הדיאלוג הפנימי שלך.

והיא שאלה, מי אמר לך?

ורינה אמרה, את.

והיא תהתה, מתי אמרתי דבר כזה?

ורינה ענתה, כל הזמן. תקשיבי לעצמך.

והיא לעגה , זה את המצאת את התיאוריה הזאת ?

ורינה אמרה , מה זה משנה ? תבדקי אם אני צודקת ותשתקי .

והיא שאלה , ומי הדיאלוג שלך ? היא מגלגלת את המילים על הלשון . עדיין חשדנית . שלמה היה מגחך אתה . עוד המצאה פסיכולוגית בשקל .

ורינה לחשה , את.

והיא שאלה , אני ?

ורינה הנהנה , לצערי . ואספה את השמלה הנבחרת והובילה אותה לקופה ושתקה את התור המשתרך ואת המדרגות הנעות ואת הרחוב הקפוא והעיניים שלה ברקו . והיא לא שאלה כלום רק ברקה עם רינה ושתקה , כי לא משנה אם היא הדיאלוג כי אין מישהו אחר או אין מישהו אחר כי היא הדיאלוג , מחיר הסימביוזה עמד ביניהן במלואו ונקודת התאומות האכזרית התבהרה במלואה ושתיהן עמדו זו מול זו תאומות בבדידותן .

לא משנה אם היא הדיאלוג כי אין מישהו אחר או אין מישהו אחר כי היא הדיאלוג , מחיר הסימביוזה עמד ביניהן במלואו ונקודת התאומות האכזרית התבהרה במלואה ושתיהן עמדו זו מול זו תאומות בבדידותן .

עכשו היא בוהה בבועות . חושבת על הדיאלוג הזה . והאם גם היא הדיאלוג שלו . השאלה צובטת בה אז היא בורחת למילים . מעניין למה אומרים לנהל דיאלוג . ברור למה אומרים . הם עובדים אצלנו הדיאלוגים , ואנחנו מנהלים אותם איך שמתחשק לנו . איך שנוח . גם את הדיאלוג החיצוני שלהם היא מנהלת . כבר שנים שהיא מנהלת אותו . כל מה ששלמה אומר , לבקשתה הוא אומר . לשאלתה. אולי זאת הסיבה ששאלה ובקשה הן מילים נרדפות . בכל שאלה שלה טמונה בקשה לתשובה האחת , הרצויה . תשובה אחרת לא תתקבל ושלמה אומר מה שהיא רוצה לשמוע . תגיד לי שאני צודקת . את צודקת . תגיד לי שאני לא צריכה ללכת . את לא צריכה ללכת . מנהלת דיאלוג עם עצמה . מונולוג בשני קולות .

היא מסמסת לשלמה , בבקשה, תענה למייל ששלחתי לך .

דקה אחר כך הוא עונה , בסדר .

03:30

השינה ממנה והלאה . נדודי הלב והגוף תובעים את שנתה . המייל ריק

משלמה. היא מרעננת את הדף פעם בחמש דקות וכלום . הראש שלה מעורפל מעייפות אבל לא מפסיק להטריד אותה . סליל מחשבות סבוך . חוטים חוטים נכרכים זה בזה . אף מחשבה לא מגיעה אל קו הגמר . דמויות שקופות , בועות צבעוניות , קצה ועוד קצה , תהום רבה . היא מגששת את דרכה אל המטבחון . מכינה קפה שחור ויוצאת אל המרפסת הקפואה . המעקה נמוך מדי והקומה גבוהה מדי . אישה מתכופפת מעל גובה פעור , שואלת את עצמה , למה לי חיי .

שלמה היה אומר , מה זאת אומרת ? לעשות רצון השם . שאלות כאלה זרות לו . הטעם ברור לו . היא מתמקחת אתו בראשה . ומה עם טעמי המצוות ? גם על החיים אני מצוּוָה וגם החיים זקוקים לטעם .

על המדרכה למטה עומדות שש סיבות ומרימות אליה עיניים גוזליות , מורעבות . בתחתית הבטן פועמים בה רחמים והיא חושבת , הן . ברור שהן . הן הסיבה והתכלית מראשיתה ועד אחריתה .

על המדרכה למטה עומדות שש סיבות ומרימות אליה עיניים גוזליות , מורעבות . בתחתית הבטן פועמים בה רחמים והיא חושבת , הן . ברור שהן . הן הסיבה והתכלית מראשיתה ועד אחריתה .

אז למה היא מרגישה חסרת טעם ?

מברכת בורא נפשות ולא יודעת את חסרונה . מטה את גופה אל מעבר למעקה. רוצה לקפוץ אל חייה ולא יודעת איך .

10:10

‘הומלס ליום אחד ’. אצבעות שחורות אוחזות פיסת קרטון . רינה נלהבת , מפזזת סביבה , שותה את העוויותיה לשכרה . מה את מפרצפת ככה . יהיה כיף , את תראי . זה הסיור הכי מבוקש באמסטרדם . רשימת המתנה של שבועות . הקפצתי אותנו בתור . אחותך סלב הומלסים . תעריכי .

היא מסוחררת מעייפות ותימהון , מנסה להבין את הקונספט . קבוצת אנשים נורמטיביים , בעלי בתים ללא ספק , יוצאים מאזור הנוחות ליום אחד. המדריך מתיישב על המדרכה , מזמין את כולם להרגיש נוח . שני אנשי מחולפים ומעונבים מעדיפים לעמוד . המדריך אומר , אפילו שעה לא הייתם שורדים ברחוב , והם נכנעים ומתיישבים .

קוראים לו סיימון . הוא חסר בית כבר שתים עשרה שנה . אוכלוסיית

חסרי הבית בעולם מונה כמאה וחמישים מיליון איש . היא חושבת , איך אפשר לכנות אותם אוכלוסיה אם אינם מאוכלסים בשום מקום . אמסטרדם מלאה חסרי בית . רוב גברים . מיעוט נשים . הרשויות נאבקות בחסרי הבית . תסתכלו על הספסל הזה כאן , מה אתם רואים ? הם רואים ספסל . הוא רואה ידית מתכת במרכזו , מונעת מחסר הבית הפוטנציאלי להשתרע ולישון . דוקרנים על מפתני חנויות , מתקני אופניים במקומות מיותרים . קוראים לזה אדריכלות עוינת . אנחנו נפגוש אותה בכל פינה .

סיימון קם והולך , מוביל אותם אל חייו . חסרי הבית פזורים בכל פינה , מתחת לגשרים רעועים ובצל חנויות יוקרה . הם יוצאים לסיור בלי טלפונים , ללא אוכל , ללא שתיה , ללא ארנק או אמצעי תשלום . הם יצטרכו להשיג את לחמם , לקבץ את כספם או להרוויחו . לכל מסעדה יש חצר אחורית , סיימון אומר . תנסו שם , אולי יתנו לכם עבודה . הם מתפזרים בשטח .

היא מתיישבת על ספסל ואומרת , על גופתי .

רינה אומרת , אל תהיי כבדה . קומי , תיהני מהמשחק . והיא אומרת , מה משחק בזה ? מה ההנאה ? אנשים מדושנים משתעשעים בנדמה לי . רוטשילדים משחקים בלו הייתי הומלס .

ורינה אומרת , אולי פשוט תודי שאת גאוותנית , שלא מתאים לך לחזר על הפתחים.

רינה הולכת והיא חושבת , לא, לא מתאים לי לחזר . לא על הפתחים ולא אחרי שום דבר . רוצה לחזור הביתה ולא יכולה . אולי גם היא נחשבת חסרת בית . אולי תוציא סיורים . קבוצות של אנשים עם חיים פשוטים ייזרקו לחייה . כאוס ליום אחד . הם ייהנו והיא תתעשר . איזה יופי .

סיימון מתיישב על הספסל והיא נדחקת אל קצהו . חושבת, טוב ששמו את הידית הזו באמצע . תודה לאדריכלות העוינת . הוא שואל אותה למה לא יצאה למשימה . היא אומרת , אני לא רעבה . אחכה פה שיחזרו . סיימון אומר , כבר צהרים . כולם רעבים עכשו . היא לא יודעת איך אומרים באנגלית כוחות אדמו ”ריים אז שותקת . גם הוא שותק . ואז שואל אם תרצה לשמוע עוד מידע על חסרי בית . שומעת את עצמה אומרת , דונט יו טל מי . איי אם הומלס מייסלף . סיימון אומד אותה במבט אוהד . לא מביע פליאה , לא שואל כלום . אומר , איי סי . ההבנה שלו מחממת אותה כמו שמיכת טלאים על מדרכה קפואה .

אתה מבין , היא אומרת , הבית שלי קבוע . זו אני שלא קבועה . אני לא מחוסרת דיור אבל משהו בי חסר בית . בתוך הבית שלי אני הומלס . אתה מבין ?

אתה מבין , היא אומרת , הבית שלי קבוע . זו אני שלא קבועה . אני לא מחוסרת דיור אבל משהו בי חסר בית . בתוך הבית שלי אני הומלס . אתה מבין ? וכל כך חשוב לה שהאיש הבלוי והשחור והעני , יבין . אמרת שחסרי בית גרים בבתים נטושים . הבית שלי נטוש . נטוש לי בתוכי . זה נקרא שאני חסרת בית ?

סיימון חושב עמוקות ואומר , חלק מחסרי הבית מתארגנים ביחד . מקימים מעברות פיראטיות . אולי תמצאי לך עוד אנשים כמוך . והיא חושבת , אין עוד אחת כמוני בעולם . אני בעצמי מעברה . מעברת חיים בתוכי , דואגת להם לקורת גג , בונה להם בית ונשארת חסרה .

סיימון אומר , יש כאלה בלתי טפילים . שלא משנה מה , יחזרו לרחוב . בית מתחיל בפנים . היא מסתכלת עליו , הוא מחייך חיוך שחור והיא דומעת בכי שקוף .

רינה חוזרת . ביד שלה צוהל שטר של עשרה אירו . סיימון מפנה לה את מקומו והיא מתיישבת ללא היסוס . הרדמתי תינוק צרחן לאיזו אמא פה במסעדה ליד . בואי נלך לקנות אוכל . נו , הכרת את סיימון ? חסר בית אבל לא חסר מוח . היא אומרת , כן , הכרתי . שורות עמומות מתנגנות בה .

כשירד מבול על הרחוב , אני אהיה לי גג לשמור אותי קרוב , מכל פינה חדה מכל חיוך סתמי , אני אהיה לי בית לעצמי .

16:00

יושבים סביב שולחן פיקניק ומסכמים את היום . האנשים נרגשים . הנשים בוכיות . חוויה עמוקה , מכוננת , משנה חיים . הסופרלטיבים עפים סביבה כמו זבובי זבל . חייבים לעשות משהו . להתערב , לשנות , לתקן . חבורה של אנשים שלא יתקנו כלום . מותשים . מטונפים . שולחים ידיים מורעבות אל סלסלת הטלפונים , שוברים את הצום . היא מפעילה את הסלולרי שלה ומפולת של עשרה מסרונים מידרדרת עליה . כולם משלמה .

תתקשרי דחוף . שולמית נעלמה .